Nummer < *automatisch* >

Directie < *automatisch* >

Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de Raadsvergadering van 12 november 2025

Portefeuille: Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie
Agendapunt: < *automatisch* >
Datum besluit: College van B en W 23 september 2025

Onderwerp
Beschikbaar stellen van € 1.500.000 uit het Klimaatfonds ten behoeve van de Zonbank Amsterdam

---

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

1. Een bedrag van € 1.500.000 uit het gemeentelijke Klimaatfonds beschikbaar te stellen ten behoeve van de Zonbank Amsterdam

---

Wettelijke grondslag

Artikel 189, eerste lid, van de Gemeentewet
Voor alle taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden.

Artikel 6, eerste lid onder b. van de Financiële verordening Amsterdam 2022:
De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting: de mutaties in reserves op programmaniveau en per onderdeel daarvan als het programma is onderverdeeld.

Bestuurlijke achtergrond
In het Amsterdamse coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen: "*We onderzoeken met financiële partners of we een Energiebank kunnen oprichten, die mensen helpt hun energierekening te betalen*". De voorgestelde Zonbank Amsterdam kan worden gezien als invulling van het concept Energiebank in Amsterdam.

Onderbouwing besluit

Ad 1: Een bedrag van € 1.500.000 uit het gemeentelijke Klimaatfonds beschikbaar te stellen ten behoeve van de Zonbank Amsterdam

Begin april 2025 bent u geïnformeerd over het oprichten van een Energiebank Zon Amsterdam[1] die zorgt voor het gratis installeren van goedgekeurde tweedehands zonnepanelen bij bewoners die te maken hebben met energiearmoede. Hieronder volgt een bestedingsvoorstel voor dit project voor een bedrag van € 1.500.000 uit het gemeentelijke Klimaatfonds. De beheerder van het Klimaatfonds heeft een positief advies over het voorstel gegeven (nog verwoord onder de oorspronkelijke naam).

Beschrijving van de beoogde besteding
In de afgelopen jaren is in Amsterdam een keten opgericht waarmee zonnepanelen kunnen worden hergebruikt. Panelen die van daken worden verwijderd (omdat ze

[1] Dit was de oorspronkelijk naam van het project. Op verzoek van Energiebank Nederland is de naam gewijzigd en is het Zonbank Amsterdam geworden.

bijvoorbeeld worden vervangen door nieuwere panelen) worden hierbij schoongemaakt en getest en kunnen als tweedehands panelen op daken worden geïnstalleerd.

De gemeente Amsterdam heeft recent vanuit middelen van de jaarbegroting 1.200 (schoongemaakte en geteste) tweedehands zonnepanelen aangeschaft bij stichting Zonnext en Refurn en ondergebracht bij de hergebruikketen. De Zonbank Amsterdam kan gebruikmaken van deze tweedehands zonnepanelen.

In overleg met diverse partijen in de stad (zoals woningcorporaties, stadsdelen, energiegemeenschappen en energiecoaching-organisaties) verkennen we momenteel waar kansen liggen voor het gratis laten installeren van deze zonnepanelen bij bewoners die te maken hebben met energiearmoede. De zonnepanelen worden hierbij in bruikleen gegeven en geïnstalleerd door lokale gecertificeerde installateurs. Partijen waarmee wordt samengewerkt, zoals woningcorporaties, worden gevraagd om een deel van de kosten van de tweedehands zonnepanelen te vergoeden, zodat de hergebruikketen weer wordt aangevuld.

De gemeente Amsterdam wil in de komende twee jaar de installatiekosten voor haar rekening nemen, zodat er voor de bewoners sprake is van zonnepanelen zonder investerings- en installatiekosten. Hiervoor is een bedrag van € 1,5 miljoen euro nodig. Het verzoek is om deze middelen beschikbaar te stellen vanuit het gemeentelijke Klimaatfonds.

Door middel van het installeren van zonnepanelen verduurzamen we het elektriciteitsverbruik en verlagen we de energierekening van de bewoners die deelnemen. Door het hergebruik van zonnepanelen verminderen we daarnaast de CO_2-voetafdruk van de stad. We dragen bij aan de circulaire doelstelling van Amsterdam door kritische materialen te besparen die nu nog in een laagwaardige afvalstroom eindigen. Via dit project dragen we ook bij aan een rechtvaardige energietransitie. Op dit moment zijn zonnepanelen juist voor mensen met lage inkomens en in (sociale) huurwoningen namelijk vaak nog onbereikbaar. Het installeren van zonnepanelen zorgt ook voor werkgelegenheid in een sector die momenteel te kampen heeft met marktuitdagingen.

Kwaliteitscriteria

Hieronder wordt de aanvraag getoetst aan de kwaliteitscriteria uit het kader van het Klimaatfonds.

Past binnen het doel van het fonds

De voorgestelde besteding draagt direct bij aan het doel van het Klimaatfonds: het ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal Amsterdam. Het project richt zich op het uitvoeren van maatregelen bij huishoudens die te maken hebben met energiearmoede. Door middel van het plaatsen van zonnepanelen wordt duurzame elektriciteit geproduceerd. De regeling draagt daarmee zowel bij aan CO_2-reductie als aan het verlagen van de energierekening voor huishoudens in energiearmoede.

Binnen de gemeentegrenzen

Het project wordt uitsluitend uitgevoerd binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. De betrokken huishoudens bevinden zich allen in de stad. Ook gaat er samengewerkt worden met lokale installateurs.

Past binnen het bestedingsperspectief
In het bestedingsperspectief van het Klimaatfonds is specifiek opgenomen dat de gemeente gaat starten met de Energiebank Zon.

Cijfermatige bijdrage aan de doelen van het fonds
Hieronder is onderbouwd hoe de bijdrage aan de doelen van het klimaatfonds is berekend. Samengevat komen we tot de volgende cijfers:

Scenario	CO_2-reductie (ton)	Kosten per ton CO_2 (€)
Minimaal scenario (800 woningen)	1.263	€ 1.188
Maximaal scenario (1.000 woningen)	1.578	€ 950

Hieronder een uitgebreide onderbouwing van bovenstaande cijfers.

De berekening is gebaseerd op onderstaande kentallen:
- Inzet middelen Klimaatfonds: €1.500.000,-
- Gemiddelde totale installatiekosten per woning: € 1.500-€ 2.000
- Aantal woningen: 800-1.000
- Aantal panelen per woning: 4
- Resterende levensduur van de panelen: 10 jaar
- Jaarlijkse elektriciteitsopbrengst van de zonnepanelen (per woning): 1.032 kW (met jaarlijkse afname door slijtage van 0,5%)
- Emissiefactor elektriciteit: aflopend van 0,24 kg CO_2/kW in 2025 tot 0,11 CO_2/kW in 2034 (gebaseerd op een fossielvrij elektriciteitsnet in 2040)
- Extra CO_2-uitstoot door productie van benodigde onderdelen (zoals nieuwe omvormers en montageframes): 147 kg CO_2 per woning

Vervolgens is de volgende berekening toegepast:

*Stap 1: **CO_2-reductie** per woning per jaar*

- Totale vermeden CO_2-uitstoot per woning met tweedehands zonnepanelen (gedurende de resterende levensduur): 1.725 kg CO_2
- Netto vermeden CO_2-uitstoot per woning (rekening houdend met extra uitstoot door productie van onderdelen): 1.578 kg CO_2

*Stap 2: Berekening van de klimaatwaarde (euro per ton **CO_2**)*

- Netto vermeden CO2-uitstoot bij 800 – 1.000 woningen: 1.263 – 1.578 ton CO_2
- Kosten per ton CO2: 1.188 – 950 € per vermeden ton CO_2

Dekking uit reguliere planning of bijdragen derden
Er is bij dit project geen sprake van financiering via reguliere gemeentelijke investeringsprogramma's. Het is een project waarvoor geen rendabele businesscase of reguliere dekking beschikbaar is. Er wordt geen eigen bijdrage gevraagd van bewoners, vanwege het inkomensprofiel van de doelgroep.

Voor de financiering van de installatiekosten wil het college voor de eerste twee jaar gebruik maken van middelen uit het gemeentelijke Klimaatfonds. In een volgende fase van het project verkennen we of (financiële) partners, energiebedrijven, andere bedrijven of bestaande fondsen een structurele financiële bijdrage willen leveren aan dit project.

Financieel instrumentarium en beleidskaders

De middelen uit het Klimaatfonds ten behoeve van de Zonbank Amsterdam zijn bedoeld voor het financieren van de installatiekosten bij het plaatsen van zonnepanelen door lokale installateurs. Sinds kort is in Amsterdam een vakregister beschikbaar waarin marktpartijen zijn opgenomen die door de gemeente zijn getoetst. We verkennen momenteel via welk financieringsinstrument (inkoop, subsidie of een alternatief) de middelen uit het Klimaatfonds op een geoorloofde manier bij de installateurs terecht kunnen komen. Bij een inkooptraject zal ook aandacht zijn voor het vraagstuk wie bij dit project verantwoordelijk is voor het onderhoud van de zonnepalen.

Risico's en beheersmaatregelen

Indien partijen waar in dit project mee wordt samengewerkt niet bereid zijn om een vergoeding voor een deel van de kosten van de zonnepanelen te geven, bestaat de kans dat de hergebruikketen met tweedehands zonnepanelen niet voldoende wordt aangevuld voor nieuwe plaatsingen van panelen. In dat geval is het risico dat er minder huishoudens van tweedehands zonnepanelen kunnen worden voorzien dan is geambieerd en dat er budget uit het Klimaatfonds overblijft. Om dit risico te mitigeren worden in de lopende pilots ervaringen opgedaan met het werken met een vergoeding voor de zonnepanelen.

Indien blijkt dat (financiële) partners, energiebedrijven, andere bedrijven of bestaande fondsen geen structurele financiële bijdrage aan de Zonbank Amsterdam willen leveren, dan is het risico dat het project na de besteding van de gevraagde middelen uit het Klimaatfonds geen verdere doorgang kan vinden. Om dit risico te mitigeren worden nu al gesprekken gevoerd met onder andere de Metropoolregio Amsterdam en enkele bedrijven in de stad.

Uitgangspunten Klimaatfonds

Hieronder komt aan bod hoe de beoogde besteding van de middelen voor de Zonbank Amsterdam past bij de uitgangspunten van het Klimaatfonds.

Bereik maximaal resultaat voor de ingezette euro (kostenefficiëntie)

Bij het realiseren van tweedehands zonnepanelen bij 800 tot 1.000 woningen levert een investering van €1.500.000 een totale reductie op van 1.263 tot 1.578 ton CO2, wat neerkomt op een bedrag van € 1.188 tot € 950 per vermeden ton CO_2.

De CO_2-prijs uit de toepassingsregel van de Nota beoordeling investeringsvraagstukken is € 448 per ton CO_2 in 2025 en € 610 per ton CO2 in 2034.

De kostenefficiëntie van de maatregelen ligt daarmee onder de waardes uit de Nota beoordeling investeringsvraagstukken.

Naast de CO_2-reductie-effecten kunnen de zonnepanelen voor deelnemende huishoudens zorgen voor een besparing op de jaarlijkse energierekening van € 110-240. Verder draagt de maatregel bij aan de thema's circulariteit en werkgelegenheid.

Kies voor een lerende, adaptieve strategie
Vanuit de Zonbank Amsterdam wordt momenteel al gestart met enkele pilotprojecten. Deze pilots worden wetenschappelijk gevalideerd op een aantal aspecten (zoals maatschappelijke waarde, opbrengsten van de opwek en het vergroten van het aandeel eigen gebruik van de opgewekte elektriciteit bij afschaffing van de salderingsregeling). Het wordt geëvalueerd met het oog op herhaling en opschaling.

Maak onderscheid tussen financiering en bekostiging
De maatregel richt zich op een doelgroep die niet beschikt over de financiële ruimte om de zonnepanelen zelf te bekostigen. Daarmee valt deze besteding in de categorie publieke bekostiging. Het Klimaatfonds wordt in deze regeling ingezet om de maatschappelijke meerwaarde van een CO_2-besparende maatregel te realiseren die niet via reguliere marktmechanismen tot stand komt.

Zorg voor een vliegwiel met gemeentelijke investeringen
Alleen voor de eerste twee jaar wordt gebruik gemaakt van middelen uit het gemeentelijke Klimaatfonds. In een volgende fase van het project verkennen we of (financiële) partners, energiebedrijven, andere bedrijven of bestaande fondsen een structurele financiële bijdrage willen leveren aan dit project.

De transitie moet financieel rechtvaardig zijn
Het gratis ter beschikking stellen van zonnepalen aan bewoners die te maken hebben met energiearmoede geeft invulling aan het gemeentelijke uitgangspunt van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Mogelijk zijn er bij dit project ook kansen bij maatschappelijke instellingen die tegen hoge energielasten aanlopen.

Bij de Zonbank-projecten worden de investeringskosten niet doorberekend aan huurders of woningeigenaren. Hierdoor is de verwachting dat ze profiteren van een lagere energierekening, ook wanneer er sprake is van terugleverkosten en ook na afschaffing van de salderingsregeling per 1 januari 2027.

We monitoren de eerste projecten nauwkeurig en adviseren bewoners samen met lokale partners over efficiënt energieverbruik (door bijvoorbeeld het toepassen van een energiemanagementsysteem waarmee de actuele opwek zichtbaar is). Door de actieve monitoring van de projecten kunnen we een goede analyse maken van wat de opbrengsten voor de bewoners op gebied van de energierekening zal zijn. We maken per project een zorgvuldige afweging of de baten voor de bewoners opwegen tegen de investeringen vanuit de gemeente en partners.

Participatie
Bij de verdere uitwerking van het project vinden momenteel gesprekken plaats met diverse betrokken partijen in de stad (zoals woningcorporaties, stadsdelen, energiecoöperaties en energiecoaching-organisaties). Hierbij sluiten we aan bij lopende projecten en bestaande contacten.

Financiële onderbouwing

Financiële onderbouwing: Ja

Investeringsvoorstel

Tabel: Basisgegevens investering

Investeringssom	€
Rentepercentage	%
Afschrijvingstermijn (jaar)	
Kapitaallasten	€
Aanvang kapitaallasten	
MIP nummer	

Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Klimaatfonds	1	I	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 0,00	€ 0,00
<naam>	<nr.>	<I/S>	€ 0.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
<naam>	<nr.>	<I/S>	€ 0.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal			€ 500.000	€ 1.000.000	€ 0,00	€ 0,00

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Uitgaven installatiekosten lokale installateurs	1	I	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 0,00	€ 0,00
<naam>	<nr.>	<I/S>	€ 0.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
<naam>	<nr.>	<I/S>	€ 0.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal			€ 500.000	€ 1.000.000	€ 0,00	€ 0,00

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting:

De dekkingsbron van de beoogde uitgaven van € 1.500.000 is het gemeentelijke Klimaatfonds. Er is voldoende ruimte binnen het Klimaatfonds om dit besluiten te kunnen nemen. Het kasritme van het Klimaatfonds wordt aangepast bij het eerstvolgende cyclusproduct uit de P&C-cyclus.

Conclusie:
Het voorstel heeft financiële consequenties. Deze worden gedekt in de begroting.

Geheimhouding
N.v.t.

Welke stukken treft u aan?

Registratienr.	Naam
< *automatisch* >	Advies fondsbeheerder Klimaatfonds
< *automatisch* >	< *Bestandsnaam* >

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)
Doede Bardok, Ruimte&Duurzaamheid, 06-22803706, d.bardok@amsterdam.nl

---

Classificatiegegevens

1	Classificatie	Openbaar
2	Wie legt geheimhouding op?	N.v.t.
3	Gaat het stuk geheim door naar de commissie en/of raad?	N.v.t.
4	Einddatum	N.v.t.
5	Uiterlijke einddatum	N.v.t.
6	Grondslag	N.v.t.
7	Motivatie	N.v.t.